

III. évfolyam, 88. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - - 8 fillér.

Telefon szám 6.

HATÁRŐR

UJVIDÉK

1907. aug. 7, szerda

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Ferencz József-tér

Kéziratokat nem adunk vissza

Megjelenik szerda, péntek
és vasárnap reggel.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

A második közjegyző.

Pár hónappal ezelőtt városunk közigazgatási bizottsága Harsányi Elemér kir. ügyész indítványára felterjesztést intézett az igazságügy-ministerhez aziránt, hogy Ujvidéken második közjegyzői állást is rendszeresítsen.

A közigazgatási bizottság felterjesztése ezt a kérelmet behatóan megindokolta olyan tárgyilagossággal egész sorozatával, amelyeknek igaz volta előtt meg kell hajolnia minden elfogulatlanul gondolkozó és lelkiismeretesen érző léleknek.

A közigazgatási bizottság felterjesztésének megokoló része abban csúcsosodott ki, hogy a sürgős elintézését igényelő közjegyzői teendők gyors teljesítésének lehetősége, továbbá azon szociálpolitikai követelmény, hogy minden jövedelem igazságosan oszoljék meg, — halaszthatatlanná teszi az ujvidéki nagyforgalmu és busás jövedelmű közjegyzői állás kettéválasztását.

Meg kellett volna történni ennek a felterjesztésnek már régebben s ha mégis nem történt meg, ez a körülmény a régi rendszer kormányzasi bűneit szaporítja.

Ha a remélhetően immár végképpen letört régi rendszer sok egyéb mellett ezt a közszükséget nem ismerte fel, vagy bármi okból felismerni nem akarta, ebből nem következik az, hogy az új rendszer, különösen *alszeméremből* szintén figyelmen kívül hagyja az ujvidéki második közjegyzői állás felállításának égető közszükségét.

Ennek dacára Bácsbodrogh vármegyének a csúfosan levezített szabadelvűpárt korrump kormányzását, vagy akár a szégyenteljesen felsült darabant világ rémuralmát visszasíró libériás sajtója az ujvidéki közjegyzői állás kettéválasztásának eszméjét az Ujvidéken is felülkerekedett koalíció olyan ténykedésének tekinti, amelynek szűldoka nem valami *közszükség*, hanem a *Szlávi János* jelenlegi közjegyző ellen indított *hajsza* azért, mert nem lépett be a koalícióba.

Hogy ez a darabantszerű lelkiismeretlenséggel hangoztatott rút gyanúsítás mennyire alaptalan, mindenki tudja, aki ismeri az ujvidéki viszonyokat.

Igaz, hogy *Szlávi János* — tudomásunk szerint is — valóban nem tagja az ujvidéki koalíciónak, de az már szemén-szedett darabant-hazugság, hogy az ujvidéki koalíció bármikor ki-

vánta volna Szlávi Jánostól azt, hogy lépjen be az ujvidéki koalícióba.

Szó sincs róla, hogy ha Szlávi Jánosnak, nagy politikai csaták tűzében kipróbált tekintélyes személyét is — *meggyőződésből* — sorainkban láthatnánk, hazánk és városunk érdekében csak örülni tudnánk rajta, de ha ő a szabadelvűpárt bukása után visszavonult minden közéleti szerepeléstől, mi már ezért a magatartásáért is nagyrabecsüljük.

Mert sajtárságos, de úgy van, hogy manapság azon is *örülni* kell közéletünk hazafias munkásainak, ha valaki — nem háborgatja őket lelkiismeretlenül és önző módon nehéz, de jótévő köztevékenységük körül.

Miért kellene hát üldözni az ujvidéki koalíciónak a csendes és senkit sem bántó Szlávi Jánost!

Az ilyen bolond beszéd tehát csak egyedül az olyan elmékben születhetik meg, amelyek a letört politikai világ üldözési rendszerére vannak berendezkedve.

Ennek az osztrákpolitikának azonban a koalíció kormányrajutásával Ujvidéken is tökéletesen végeszakadt.

Mindezen körülmények mellett csak természetes, hogy az igazságügy-minister városunk közigazgatási bizottságának azt a kérelmét, hogy Ujvidéken második közjegyzői állást rendszeresítsen. helyesnek találta, elfogadta s annak következtében elrendelte, hogy f. évi október hó elsőjével második közjegyző is működjék az ujvidéki járásbíróság területén.

Az igazságügy-ministernek ezt a szándékát szolgálja abbéli elhatározása is, hogy a második közjegyzői állásra már a pályázatot is meghirdette, amelynek határideje e hó közepén lejár, valamint azon akarata, hogy — értesülésünk szerint — e hó végére a második közjegyző kinevezése is megtörténik.

Ez valóban okvetlenül szükséges is akkor, ha komolyan azt akarjuk, hogy az új közjegyző október hó 1. napján megkezdje régóta közszükséggé vált működését.

Az Ujvidéken működő új rendszer ezen vívmánya is fényesen bizonyítja, hogy mennyire szíven hordja a közönségnek minden *közérdekű* kívánalmát, utközzék bár bele eljárása *bárkinek* csupán *egyéni* érdekkörébe.

Az új közjegyzőt az igazságügy-minister a szegedi közjegyzői kamara meghallgatása mellett fogja kinevezni.

Reméljük, hogy már a szegedi közjegyzői kamara a pályázók közül azt az érdemes férfit fogja ajánlani kinevezésre az igazságügy-ministernek, aki a *közjegyzői* hivatásra való rátermettsége mellett, különösen a *multjánál* fogva, alkalmasnak látszik arra is, hogy *független és tekintélyes állásában* Ujvidéken mindenkor a *megtörhetetlen, igaz, magyar nemzeti politikának* lesz elszánt harcosa s ha kell első vezére.

Ujvidéken különösen az utóbbi szempontból kell nagy súlyt helyezni az olyan független és tekintélyes állások betöltésénél, amilyen a közjegyzői.

Ezt azonban mai összeállításában csak reméljük a szegedi közjegyzői kamara választmányától s éppen azért elengedhetetlennek tartjuk, hogy a most kifejtettek értelmében városunk országgyűlési képviselője és főispánja is érvényesítse a kinevezés körül hathatós befolyását az igazságügy-ministernél.

A második közjegyzői székben a magyar nemzeti politika egyik *igaz és tevékeny* emberének kell kerti!

Brankovics patriárka temetése.

Balla Aladár a kormány képviselője.

Érdekes nyilatkozat.

A szerbek ősz egyházfejedelmét, a sok hánytorgást átélte *Brankovics György* patriárkát vasárnap délelőtt helyezték a karlócai felső templomban épült sírboltban örök pihenőre.

A temetésen, melyen nagyszámú közönség vett részt, a magyar kormányt *Balla Aladár dr.*, ujvidéki főispánunk képviselte.

Balla Aladár dr. tudvalevőleg nejevel Herkulesfürdőn üdült, ahova az utolsó pillanatban érkezt meg a kormány kitüntető bizalmának ezen újabb megnyilatkozása.

Wekerle Sándor miniszterelnök *Balla* főispánnak Herkulesfürdőre a következő táviratot küldötte:

„Felkérem Méltóságodat, hogy néhai *Brankovics György* patriárka temetésén a magyar kormány képviseletében megjelenni sziveskedjék. *Sevics* püspököt erről egyidejűleg értesítettem. *Wekerle.*“

Balla főispán, mihelyt a távirati megbízatást megkapta, nyomban vasutra ült, de mert vasúti összeköttetése nem volt, táviratilag fordult *Sevics Mitrofan* püspökhöz, kérve a temetésnek reggel 9 órától délelőtt 11 óráig való elhalasztását. *Balla* főispán azonban *Szterényi József* államtitkár távirati intézkedésére külön vonatot kapott, mellyel már reggel 8 órakor Ujvidékre érkezett. Itt nyomban fekete *diszmagyarba* öltözött és *Demetrovics Vladimír dr.* rendőrfőkapitány társaságában a *Sevics* püspök által küldött fogaton *Karlócára* hajtott, ahova egy óra késéssel érkezett meg, de *Sevics* püspök intézkedésére a gyászszertar-

„Waltham“

A LEGMEGBIZHATÓBB
ZSEBÓRA
KIZÁRÓLAGOS ELÁRUSÍTÓ

Regényi István

ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, LÁT-
SZERÉSZ, VÉSNÖK. Leg-
nagyobb raktár arany,

ezüst és drágakő ékszerekben, látszerészeti, ólkekben legdusabb
ohinal ezüst raktár.

tással a kormány képviselőjének megérkezé-
ig vártak.

Balla Aladár Karlócára érve *Gerba Ra-
divoj* tábornagy, királyi biztosnál tett látó-
gatást, melyet a királyi biztos nyomban vi-
szonzott. A kormány képviselőjét a patriárka-
palota bejáratánál a püspöki kar nevében
Bogdanovics Lukán, budai püspök várta és
üdvözölte. Mihelyt a fogadtatás és hivatalos
látogatás véget ért, **Gerba** királyi biztos **Balla**
Aladár kormány-képviselővel, a püspökökkel
és a megjelent előkelőségekkel a székesegy-
házban tartott rekviemre ment.

A temetés után **Sevics Mitrofan** püspök
tisztelgett a kormány képviselőjénél, aki utóbb
a **Zmejnovics Gábor**, verseci püspök vezeté-
sével teljes számban megjelent *szerb egyházi*
nemzeti kongresszusi választmány tisztelgését
fogadta, amelynek nevében **Zmejnovics** püs-
pök intézett **Balla Aladár**hoz *szerb* nyelven
szívélyes üdvözlő beszédet, amelyre **Balla** a
következő a választmány tagjainak zajos él-
jenzésétől gyakran megszakitott érdekes *ma-
gyar nyelvű* beszédet mondotta:

— „Rendkívül jól esik látnom, hogy mikor
mint a magas magyar királyi kormány meg-
bizottja ezen gyászünnepegy alkalmából meg-
jelentem, önök igen t. uraim ezen alkalmat
felhasználják arra, hogy mint a nemzeti szerb
egyházi autonomia legfontosabb végrehajtó
közege engem ezen minőségemben üdvözölnek
és szónokuk szavai szerint arról biztosita-
nak, hogy a magyar kormánynak a kon-
gressus megtartása óta önök irányában tanu-
sított jóindulatát azzal akarják meghálálni,
hogy az országos törvények és az önök auto-
nomiai szabályai szigorú szemmel tartása mel-
lett a régen nélkülözött békét egyházuk zavar-
talan és hazafias szellemű sikeres működését
biztosítani fogják. Amennyiben szerencsém van
a magas kormány intencióit ismerhetni, meg-
vagyok győződve arról, hogy mindaddig, amíg
önök egyházuk autonomiájának keretén belül
fontos tevékenységüket a magyar állam esz-
méinek és a magyar állam érdekeinek istapo-
lására érvényesítik, a magyar nemzeti kormány
a kongressus többségi akaratában törvényesen
létrejött határozatát honorálni fogja. Ezért ké-
rem önöket t. uraim minden tudásukkal és be-
folyásukkal hassanak oda, hogy a szerb népet
a magyar nemzethez már eddig is tapasztalt
testvéri érzületében igazságos és áldásos mű-
ködésével még szilárdabbá kapcsolják.“

A nagy hatást keltett és zajos zsvívióval
fogadott beszéd után **Balla Aladár** dr. a kül-
döttség minden tagjával *szerb* nyelven elbe-
szélgetett.

A fogadtatás után diszebed volt, ahol **Balla**
kormány-képviselő az asztalfőn **Gerba** királyi
biztos jobbján ült.

Ujvidék iparosaihoz!

Az Ipari és Gyári Alkalmazottak Beteg-
segélyezéséről és Balesetbiztosításáról szóló
1907: XIX. t. c. a munkaadókat — és ezek
között elsősorban az építőipari munkaadókat
— oly újabb, nehéz terhekkal sújtja, amelyek
az építőipari vállalkozást könnyen újabb vál-
ságha sodorhatják.

Különösen áll ez, ha figyelembe vesszük,
hogy az új törvény szerint a betegségélyző
járulék $\frac{1}{3}$ -a helyett ezután felét fizeti a mun-
kaadó, míg a balesetbiztosítási járulékot tel-
jesen a sajátjából kell fődönie.

Ez lényeges több-kiadást jelent már a mai
járulék-kulcs mellett is; de még nagyobb ál-
dozatokkal járhat az esetben, ha az átlagos
napibérek újbbi megállapítása után és a be-
tegegélyző pénztárak eddigi túlköltekező gaz-
dálkodása mellett a közel jövőben a járulék-
kulcs újabb emelése válik szükségessé.

Mi nem zarkozunk el azon helyes irány-
tól, amely a munkásság szociális bajait külföl-
dön is bevált üdvös törvényes intézményekkel
akarja gyökereiben orvosolni, még az esetben
sem, ha az oly áldozatokat követel tőlünk,
amelyekért ellenszolgáltatásul a mai elvadult
viszonyok között semmit sem kapunk, de nem
is remélhetünk.

Azt azonban joggal megkövetelhetjük, hogy
a hozott áldozat valóban a kitűzött célra for-
dítottassék és a munkásoknak igazi javát szolgálja.
Nem engedhetjük meg többé, hogy a beteg-
segélyző pénztárak oly elemeknek ellátási in-

tezetel maradjanak, akik a befizetett tagjá-
rulékokból dús javadalmaszások alakjában ho-
noráltatják a pártpolitikai agitáció terén ki-
fejtett épen nem üdvös működésüket.

Hogy ennek a gazdálkodásnak vége vet-
tessék és munkásaink sorsának javítására
szánt áldozataink valóban az új törvény által
megszabott rendeltetési célokra fordítottassanak,
szükséges, hogy eddigi passzív magatartásunk-
kal felhagyva, tevékeny részt vegyünk úgy a
kerületi munkásbiztosító pénztárak, mint az
országos munkásbetegsegélyző és balesetbiz-
tosító pénztár autonómiájában; hogy ott —
hatályos ellenőrzés gyakorlásával — elejét
vehessük annak, hogy a munkások jogos igé-
nyeiket elsikkasszák s amellet a munkaadók
vállára újabb terheket rójanak.

Pekló Béla.

A gyilkossággal vádolt kürtös

A hadbíró ártatlannak tartja.

Kiszabadul.

A *Határőr* augusztus 2-iki számában rész-
letes hiradással voltunk arról, hogy **Mascheg**
János péterváradai cs. és kir. hadbíró a *Ritterék*
meggyilkolásával vádolt **Weszelszki János**,
6-ik gy. e.-beli zászlóaljkiürtös büntígyében mind-
eddig a polgári hatóság által kihallgatott tan-
úkat és a terhelő bizonyítékok egész légióját
figyelmén kívül hagyja.

A péterváradai hadbíró a polgári hatóság
által kihallgatott *polgári* tanukat mindaddig
mellőzte és ma a vizsgálat oly mederben fo-
lyik, hogy abból *Weszelszki felmentésére lehet*
következtetni.

Alkalmunk volt a péterváradai cs. és kir.
hadbíró egyik hadbíró tisztjével az ügyről
beszélni, a ki a gyilkossággal vádolt kürtös-
ről a következő szenciációt kelteni hivatott ár-
tatlansági bizonyítványt állította ki:

— „*Weszelszki János*, a gyilkossággal
vádolt zászlóaljkiürtös büntígyében a vizsgálat
még folyamatban van. *Weszelszki* kihallgattuk,
de ő határozottan *tagadja* a büncselekmény
elkövetését, de még abban való részességét
is. *Weszelszki* ellen eddig *semmiféle terhelő*
bizonyíték nem merült fel, legfeljebb, hogy
ruháján és kardján vérfoltokat találtak. A kürtös
erre vonatkozólag azt állítja, hogy a lo-
vaglásnál *az egyik puha szájú ló szája vér-*
zett és ettől lett a ruhája véres. A kardon
talált vér eredetére vonatkozólag azt a felvi-
lágosítást adta, hogy a péterváradai várparancs-
nok segédtsíztjének lován ült és mert az nem
akart rendesen menni, erősen megsarkanytuzta,
ugy hogy a ló hasa és ettől a kardja és ba-
kancsa is véres lett. De különben az orvosi
vizsgálat, mely a ruhákon talált vért vegye-
lemezte, megállapította, *hogy a vér em-*
lős állat vére. A vizsgálat még *egy hónapig*
fog eltartani. Mi meg vagyunk győződve arról,
hogy *Weszelszki* ártatlan és neki a *gyilkos-*
ságban semmi része sincs. A vizsgálatot ve-
zető **Mascheg János** hadbíró-százados a na-
pokban szabadságra megy és helyére **Krzy-**
zanowski Sztaniszló hadbíró-százados jön, aki
azonban csak 10 napig maradhat Péterváradon
és akkor **Wondracsek János**, eszéki cs. és kir.
hadbíró fogja **Mascheg**et helyettesíteni és a
vizsgálatot tovább vezetni. **Weszelszki** Péter-
váradon az ugynevezett belgrádi kapu alatt,
— ha a várból majort felé megyünk, — a
jobb oldali magánzárkában van csukva. Csak
eleinte volt sötét zárkában, *de most már* vi-
lágos zárkában van elhelyezve.

Körülbelül egy hónapig fog még a vizs-
gálat eltartani és *már egy hónap múlva meg-*
lesz a végtárgyalás, melyet a péterváradai cs.
és kir. hadbírósnak tárgyalótermében tartunk
meg. Az ítélkező hadbírósnak egy százados el-
nöklete alatt, egy főhadnagy, hadnagy, őrmes-
ter, szakaszvezető, tizedes, őrsvezető és köz-
legényből, továbbá a vizsgálatot vezető had-
bíró-századosból fog állani. *Legelőször a köz-*
legény szavaz és a többiek rangban felfelé,
legutóljára a hadbíró-százados.

Ha *Weszelszki* felmentik, mindjárt meg-
nyilnak előtte a börtön ajtajai és *Weszelszki*
ujra szabad lesz.

A katonai büntetőeljárásnak sok hibája és
elavult, ósdi intézkedése van, de örömmel kell

tapasztalnunk, hogy a mi hadbíráink újabb
igen enyhén ítélnék. *Előfordult, hogy egy ka-*
tona hármas rablőgyilkosságot követett el és
noha tettét bevallotta, a hadbírósnak összesen
csak 18 évre ítélte, melyből, ha jól viseli ma-
gát még egy pár esztendő el fognak neki en-
gedni.“

Ezeket mondotta a hadbíró tiszt. Az el-
mondottak még energikusabbá kell, hogy te-
gyék azt a követelést, hogy az *új katonai*
büntetőperrendtartás megalkotásával már to-
vább késni nem lehet.

Agyonvert szőlőmunkás.

Gyilkosság a sétatéren.

Legények harca.

Vasárnap éjjel 11 és 12 óra közt a sétaté-
ren véreben fetrengve találták meg **Szabó Ist-**
ván szőlőmunkás, ujvidéki lakost, mellette pedig
két hatalmas dorong feküdt.

Ifju Zanbauer Jigoston rendőrkapitány
és **Koda Sándor dr.** ügyeletes kerületi orvos a
rendőrőrszék jelentésére a helyszínen megjelentek
és **Szabó Istvánt** az első segélyben részesítették.
Mint hogy azonban **Szabó István** teljesen ittas
volt, őt kihallgatni nem lehetett, hanem kocsin
a szőlőtelepen levő lakására szállították, hol hét-
főn reggel 8 órakor sebeibe *belehalt*.

A sétatéren talált összeroncsolt fejű **Szabó**
István mellett annak **Szántai János** nevű ba-
rátyja állt, aki előadta: hogy őket többen megtá-
madták és **Szabó Istvánt** agyba-főbe verték. A
támadók közt csak **Jankovics András** vasuti
munkást ismerte fel.

Vései Elek rendőrkapitány, a büntügyi osz-
tály vezetője ennek alapján ilyen irányban indi-
totta meg a vizsgálatot.

Kihallgatta a társaság egyik tagját: **Foga-**
rasi Mihályt, aki előadta, hogy e hó, 4-én dé-
lután 4 órakor **Szántai Jánossal** és **Petrás**
Károlyval a Petőfi-utcai Ládi-féle kocsmá-
ban találkozott, itt **Szántai** elmondotta, hogy
rég bosszúból kifolyólag ma meg fogja verni
Jankovicsot. **Fogarasi** ezt **Jankovicsnak** nyom-
ban visszamondta. Este nyolckor **Fogarasi**, **Jan-**
kovics Andrással, **Török Máttyással** és **Gáb-**
ris Jánossal a kamenica-utcai sorompónál
levő Koleszár-féle csárdába tért be, innen **Gá-**
bris kivételével Ládi kocsmájába mentek, ahova
azonban csak **Fogarasi** tért be, hogy megnézzé,
ki van a kocsmában?

A kocsmában **Szabó István**, **Szántai Já-**
nos és **Verbanecz József** ültek. Velük beszél-
getésbe elegyedett, miközben az első kettő azzal,
hogy a majori bucsura mennek, eltávozott. **Tö-**
rök Máttyás, amikor a két legényt a kocsmából
kijönni látta, azt mondta **Jankovicsnak**, hogy
menjen utánuk. Maga pedig **Fogarasi**val a
Wolf és Trostler-féle örményföltési faterlepre
ment és ott mindegyikük 1—1 vastag dorong-
got vitt el, amelyekkel a sétatérre mentek. **Jan-**
kovics Szántait és **Szabót** a Duna-utcában
utolérte, őket elkertelve, futni kezdett, **Szántai**
és **Szabó** utánuk. **Jankovics** arrafelé futott, ahol
Fogarasi és **Török** már várták, kik közül **Tö-**
rök Máttyás Szabó Istvánt, amikor az hozzá-
juk ért, *a doronggal úgy vágta kétizben fejbe,*
hogy az vértől elborítva összeesett.

Igy vallott **Jankovics** András vasuti munkás
és így ismerte be az esetet **Török Máttyás** is.
Vései Elek rendőrkapitány **Török Máttyást**
letartóztatta és kedd reggel az ügyészséghez ki-
sértette, hol gyilkos tetteért felelősségre vonják.

HIREK.

Személyi hírek. **Balla Aladár** dr. főispán hetfőn
reggel a gyorsvonattal Herkulesfürdőre utazott. **Balla**
főispán a hetfői napot még Ujvidéken akarta tölteni, de
Herkulesfürdőn tartózkodó nejeinek meghet-gedése miatt
táviraletag lett oda szólítva, honnan kedd reggel ne-
jével Budapestre utazott. — **Csarach Dezső**, az ujvidéki
kir. törvényszék elnöke szabadságáról visszaérkezett és
hivatalát újból elfoglalta.

Bírósnagunk köréből. A szegedi királyi
ítélőtábla elnöke **Veliacha János**, ujvidéki kir.
törvényszéki aljegyzőt szolgálatára hat hét-
re Palánkára rendelte ki, hogy az ottani já-
rásbíró betegsége folytán felszaporodott hát-
rálék feldolgozásában segédkezzék.

Ha nem is ingyen, de mégis jól és olcsón akar vásárolni, úgy ne mulassza el **STEINER GYULA** férfi- és női divatáruházát az „Arany almához”-hoz, Ujvidéken, Fő-utca 19. sz. alatt („Mödlingi cipőgyár” raktárával szemben,) megtekinteni, ahol is az összes e szakmába vágó cikkek, u. m.: férfi- és női-fehérmű, nap és esernyők, harisnyák, nyakkendők, bőr- és szövött-kezyük, csipkék, szallagok, női-kézimunkák és kézimunka-kellékek stb. **a legnagyobb választékban** kaphatók.

Előléptetett tanár. A magyar kir. vallás-és közoktatásügyi miniszter *Fodor Sámuel* ujvidéki állami felsőkereskedelmi iskolai rendes tanárt a VIII. fizetési osztályba léptette elő.

A milliós kölcsön. Megirtuk volt, hogy a városi tanács a milliós kölcsön ügyében távirati megkeresést intézett a wieni bankhoz, hogy a kötvény eredeti szövegét küldje meg. A bank a felszólításnak eleget tett és a kötvény hetfőn a városi tanács címére megérkezett. A milliós kölcsön ügyét, — hír szerint, — csak az augusztusi rendes közgyűlésen fogják tárgyalni.

Házasságok. Vig Vilmos, ujvidéki bank- és jelzálogüzlet tulajdonos tegnap esküdött örök hűséget *Pressburger Hermin* urleánynak. — *Beregi József* ujvidéki magántisztviselő, a budapesti *Braun* és *Politzer* cég képviselője a hó 5-én *zeigmond* *Kiss György* és neje *Paula* leányával kötött házasságot.

Lelkiismeretlen orvos. *Maximovics Deszpót*, 21 éves dobriai születésű kovácssegéd, — aki jelenleg az ujvidéki kórházban nagy betegen fekszik, — az ujvidéki rendőrségnél a felsőkaboli községi orvos ellen feljelentést tett, hogy az orvos a panasztevőt ért súlyos balesetnél a kért orvosi segélyben nem akarta részesíteni. *Maximovics* ugyanis *Jovanovits Jivadar* és *tsa.*, alsőkaboli cséplőgép tulajdonosoknál, mint fűtő dolgozott. Ezévi július 30-án a gépész onnan eltávozott és noha *Maximovics* a gép kezeléséhez nem értett, egyedül maradt. Július 31-én halnivalban a cséplőgép erőátviteli szija kiugrott és amikor *Maximovits* meg akarta igazítani, a gép dobja a fűtő jobb karját elkapta és könyökig leszakította. A gépnél ugyan kötszerek voltak, de a szerencsétlenül járt fűtő sebét nem kötözték be. Az előhívott felsőkaboli községi orvos, hivalkozással arra, hogy a baleset az alsőkaboli határban történt, az orvosi segélyt megtagadta és a szerencsétlen fűtőt az alsőkaboli orvoshoz utasította, aki azonban nem volt odahaza. Így a súlyosan sérültet *Ujvidékre* hozták és a városi kórházba vitték, hol rajta sikerült műtétet vittek véghez. A sérült a rendőrségnél a lelkiismeretlen orvos ellen, az orvosi segély megtagadása miatt, feljelentést tett.

Katonai mézárszék. A hadtestparancsnokság elrendelte, hogy az ujvidéki *Ferenc-József* laktanya 9-ik számú helyiségét mézárszéké alakítsák át. A hadtestparancsnok a városi tanácstól engedélyt kért, hogy a helyiséget rendeltetésétől eltérőleg mézárszéké változtathassák át.

Tűz az Orosz-utcában. Kedd reggel 6 órakor *Baics Milósnak* Orosz-utca 21. alatti háza a kéményből kipattant szikrától tüzet fogott és kigyuladt. A padlás és a rajta levő gazdasági felszerelések elégték. A tűzoltóság a tüzet lokalizálta. A ház nem volt biztosítva.

Kárpitosmunkások sztrájkja. Az ujvidéki szervezett kárpitosmunkások, — ahogy előre jeleztük volt, — hetfőv sztrájkba léptek. *Ifju Zanbauer Ágoston* rendőrkapitány kedden megkezdte a munkaadók és munkások közt a békéltetést, mely, hogy eredményre fog-e vezetni, ma még nem lehet tudni.

Pöltz Ferenc Amerikában. Lapunk egyik barátja egy Newyorkból érkezett levelezőlapot mutatott nekünk, amelyet *Pöltz Ferenc*, volt ujvidéki „magánmérnök” irt és amelyben a jeles férfit elmondja, hogy Amerikában szintén „magánmérnök” és hogy igen jól megy a sora. *Pöltz Ferenc* mindaddig künnmarad Amerika szabad földjén, míg itt elkövetett bűncselekménye el nem évül, de addig is „szeretettel” gondol Ujvidékre. Isten éltesse!

A szabóipari vándortanfolyam. Megirtuk, hogy augusztus 6-án a szegedi kereskedelmi és iparkamara kezdeményezésére Ujvidéken *Beleszlin Athanasz*, vándortanító vezetésével és oktatása mellett szabóipari vándortanfolyam nyílik meg. A kamara most megkereste *Pekló Béla*, kamarai kültagot, hogy a tanfolyam előkészítésében az ujvidéki iparhatóság működését

támogassa és pedig főképp azzal, hogy minél több önálló iparos legyen a tanfolyamon való részvételhez megnyerhető A kamara egyidejűleg *Pekló Béla* kezelihez a szabóipari vándortanfolyam taneszközeinek költségeire a kereskedelmi miniszter által engedélyezett és a kamara által előlegezett 100 koronát küldött.

A korcsmázás ellen. Ma érkezett meg városunkhoz Bihar vármegyének átirata, melyben a megye törvényhatósága által a korcsmák és italmérségi helyiségek vasár- és ünnepnapokon egész nap való nyitvatartásának korlátozása érdekében a belügyminiszterhez intézendő feliratot ismerteti és ennek hasonló szellemű felirattal leendő támogatására kéri városunk közönségét.

Felrobbant szikvizüveg. *Weiz Adolf*, futaki-utcai hentes üzletében tegnapelőtt egy szikvizüveg felrobbant és az üvegdarabok *Weiz Adolf* arcán súlyosan és veszélyesen megsebesítették. Lakásán ápolják.

Hamis huszkoronások. Kedd délelőtt egy szerb pap a főutcai *Fischer Sándor*-féle házban bevásárlásait egy hamis husz koronással akarta kifizetni. A tulajdonos a legprimitívebb hamisványt felismerte és a papnak visszaadta. A rendőrség magánaton, — mert a tulajdonos nem tett erről jelentést, — tudomást szerzett erről és a papot mindenfelé kereste. *Vései Elek* rendőrkapitány a papot a Széchenyi-utcában ép akkor érte utól, amikor az kocsin a pályaudvarhoz készült. A kocsi megállította és a pap a hamisítványt, — melyről szerinte tudomása nem volt — átadta és azt állítja, hogy azt fizetése felvételekor kapta. A rendőrség a pap székhelyére táviratozott, hogy ott többeknél házkutatást tartsanak A kellemetlen helyzetbe került pap a kihallgatás után hazautazott.

Weszelszki kls fia meghalt. Ép mai számunkban külön cikkben foglalkozunk a gyilkossággal terhelt *Weszelszki* zászlóalj-kürtös bűntudásával. Tegnapelőtt a fogságban levő őrmesterrel szomorú hírt közöltek, ugyanis nyolc hónapos *József* nevű kis fia meghalt. A temetés az apa persze nem lehetett jelen.

Hova kerüljön az új szinkör? A beérkelt és nagy részben leközlött válaszokhoz újabb is érkeztek levelek, amelyek a szinkör elhelyezésének kérdésével foglalkoznak. Ezen újabb beérkezett válaszok közül az alábbi levelet tesszük közö: „Hosszabb utról hazatérve, csak most nyilatkozhatok a szinkör elhelyezéséről. Központi fekvésénél fogva a Deákteret tartanám a legalkalmasabbnak, de miután már régebben úgy értesültem, hogy ezen tér keskeny és rajta modern szinkört létesíteni nem lehet, a *sétatéri rozsdadombot* tartom a legjobb helynek. Óva figyelmeztetem a város közönségét, hogy a szinkör elhelyezésénél magát tisztán városrendészeti szempontokból vezéreltesse, mert ezen kérdésben a színészetre is nagy tekintettel kell lennie. Az esetben, ha valamely exponált pontra, az örmény töltés felé, vagy a lökért közelébe építenék a szinkört, akkor a magyar színészet ügye, mely sajnos városunkban még elég gyenge lábon áll, hosszú időre agyon volna lütvé. Fogadja szerkesztő úr nagybecsülésem kifejezését. Kitünő tisztelettel *Wimmer Károly*, törvh. biz. tag.”

Saját ügyemben.

A *Polih Mihály* dr. főszerkesztésében helyben megjelenő „*Branik*” című szerb nyelvű ujság állandó kedvtelését találja abban, hogy a függetlenségi pártot és annak híveit gyalázza. Ebből a különös és hazafiatlan kedvtelésből nekem, mint a függetlenségi eszmék egyszerű közkatonájának is kijutott. De a „*Branik*” ravasz óvatossággal, szinte furfanggal mindenkor úgy támadott, hogy őt ne lehessen felelősségre vonni. Ezévi augusztus hó 2-án megjelent számában azonban saját csapdájába esett bele. Megrágalmazott és szemétdett, cudar hazugságokkal, légből kapott ko-

holmányokkal támadott meg. A rég várt alkalom megvolt, a rágalmazót fülön akartam csipni, de amint az alábbi jegyzőkönyvből kitűnik, — újra kisiklott.

Ugyanis *Ressel Béla*, cs. és kir. 6-ik gy. e-beli főhadnagy és *Szentiványi Armin* dr., ügyvéd urakat felkértem, hogy *Perics Jánkótól*, a „*Branik*” felelős szerkesztőjétől, tartalékos honvédhadnagytól a rólam irt hazug és rágalmazó cikkért lovagias elégtételt kérjenek.

Megbizottaim a következő jegyzőkönyvet adtak át nekem:

„Jegyzőkönyv.

Felvétel Ujvidéken az 1907. év augusztus hó 3. napján *Mayer József* úrnak *Pérics Jankó* úr elleni lovagias ügyében.

Jelenlevők alulírottak.

Megjelennek *Mayer József* úr részéről *Dr. Szentiványi Armin* ujvidéki ügyvéd és *Ressel Béla* úr, cs. és kir. főhadnagy, *Pérics Jankó* úr részéről *Zavisits Milorád* ur, ügyvédjelölt és *Szrgyanov Voin* úr, a *Matica Szrbszka* tisztviselője.

Mayer József úr megbizottai elégtételt kérnek *Perics Jankó* úrtól, azért, mert *Mayer József* úr sértőnek találja magára nézve a „*Branik*” című, Ujvidéken megjelenő és *Pérics Jankó*, mint felelős szerkesztő által vezetett lap augusztus 2.-ki reá vonatkozó cikkét.

Pérics Jankó úr megbizottai kijelentik, hogy a lovagias elégtételt megtagadják, 1.) mert *Mayer József* urat a „*Branik*” című ujság már több ízben megsértette, 2.) mert *Mayer* urat már más ujság is sértette, 3.) mert *Mayer* urat egy szocialista népgyűlésen megverték, és *Mayer* ezen 1.)—3.) alatti sértésekre nem reagált, végül 4.) az ügy elintézése előtt többek jelenlétében azt a kijelentést tette, hogy az esetben, ha *Pérics* elégtételt adni nem fog, úgy vashottal meg fogja verni, és ha erre reagál, le fogja löni.

Mayer József úr segédei erre felüket az előadott pontokra nézve kérdőre vonták, és tőle a következő kijelentéseket kapták: *Mayer József* úrnak tudomása nincs arról, hogy őt valamely magyar vagy szerb ujság sértő szavakkal illette, nem igaz az sem, hogy őt valamely gyűlésen megverték, tehát az 1.)—3.) alatti pontok tartalmát teljesen valótlanok és alaptalanoknak jelenti ki, a 4.) alatti a valószínűségnek megfelel.

Mayer József úr segédei ezek után alkalmat akarván adni *Pérics Jankó* úrnak, hogy kifogásai valóságát pártatlan bíróság előtt igazolhassa, becsületbíróság megalakítását hozzák javaslatba.

Pérics Jankó úr megbizottai erre kijelentik, hogy, minthogy az elégtételt általában mindezekre való tekintet nélkül megtagadják, a becsületbíróság megalakítását nem tartják szükségesnek.

Mayer József úr megbizottai erre kijelentik, hogy az ügyet a maguk részéről befejezettnek tekintik.

Pérics Jankó ur megbizottai kijelentik, hogy az ügyet a maguk részéről szintén befejezettnek tekintik.

Ezzel a jegyzőkönyv lezárattott.

K. m. f. t.

Zavisits Milorád s. k. *Dr. Szentiványi Armin* s. k.
Szrgyanov Voin s. k. *Ressel Béla* s. k.”

A jegyzőkönyvből tehát kitűnik, hogy *Perics Jankó* elég vakmerő sértőgetni, rágalmazni, de sértéséért helyt állani nem mer. Sőt a lovagias ügy tárgyalása közben újabb rágalmakkal áll elő és amikor neki a legmezebbmenő bizonyításra alkalmat adtam, hogy vádjait a pártatlan becsületbíróság előtt igazolja, ez alól is kibujt. Megjegyzem, hogy a 4-ik vádpontban foglalt megjegyzést nem a lovagias ügy folyamán, hanem nyomban azután, mihelyt a „*Branik*” cikkről értesültem, tettem, tehát a lovagias eljárás megindítása előtt.

De nem akarom, hogy *Perics Jankó* rágalmait a kellő megbélyegzés nélkül hangozzanak le, — noha a felajánlott becsületbíráskodást soha semmi körülmény közt visszautasítani nem lehet és annak visszautasítása a vádak alaptalanságát már eléggé igazolja, — magam ellen, mint a 83-ik gy. e. tartalékos hadnagya ellen az ujvidéki cs. és kir. hadkiegészítő parancsnoksághoz küldött jelentésemben a becsületügyi eljárás elővizsgálatának elrendelését kértem. Itt *Perics Jankónak* újra alkalma fog nyíltni, hogyha vádjait bizonyítani tudja, ezt ott megtegye. De a honvédelmi miniszternek augusztus hó 4-én küldött jelentésemben tudomására adtam, hogy *Perics Jankó* tartalékos honvédhadnagy csak sértegetni tud, de elégtételt adni nem mer.

Magára a sértő cikkekre nem volt szándékom kitérni, de minthogy „jóakaróim“ sietnek annak hitelt adni, elmondom a esetet úgy, ahogy volt.

Nagyobb társaságban Karlócára mentünk, hogy lapunk részére értesüléseket szerezzünk. A társaságotól *Japaviczka Milánnal* elszakadtam és a patriárka palota udvarába mentem és minthogy szerbül nem tudok, *Japaviczka Milánt* kértem fel arra, hogy tudja meg a portástól, hogy itt van-e *Sevics Mitrofan* püspök, akit a *Budapesti Hírlap* megbízásából meg akartam interjúolni. *Japaviczka* még az udvarban találkozott egy jó ismerősével, akitől megtudta, hogy *Sevics* ülésben van, így tehát céloimat el nem érhettem, *Japaviczka* a vendéglőben reánk várakozó társaságunk után mentünk.

Minden ettől eltérő, vagy ehhez hozzátevélt állítás alantjáró, hivány hazugság.

Engem senki ki nem utasított, senkivel nem beszéltem, senki hozzám vagy rólam hallhatóan egy szót sem szólt. Hazugság, hogy egy kalugyer reám mutatva azt mondta „hát, senki sincs, aki kiutasítaná, vagy szájonválna?“ Én az udvarban semmiféle kalugyert nem láttam, hozzám nem szólt, még kevésbé a „*Branik*“ által szájába adott sértő kifejezéseket, mert máskülömben isten uccse én tettem volna vele azt, amit a „*Branik*“ szerint állítólag nekem szánt vagy legalább is kiráztam volna a csuhájából.

Felszólítom tehát a „*Branik*“ által aposztrofált kalugyert, hogy jelentse ki igaz hitere, hogy láttam-e én őt, szólt-e hozzám vagy rólam úgy, hogy én meghallhattam volna? Jelentkezzék. Én a nyilvánosság ítélőszéke elé szólítom.

A „*Branik*“ *Vidiczky György*, kaboli apát szájába is sértő kifejezéseket ad. Kijelentem ünnepélyesen, hogy *Vidiczkyt* nem láttam, hozzám, rólam, hogy én hallhattam volna, nem szólt, mert ha igaz lett volna, amit a „*Branik*“ a szájába ad, még a papi ruháját se kiméltém volna és a sértést megtoroltam volna.

Levelet irtam *Vidiczkynek* és felszólítottam, hogy mondja meg, mi igaz a „*Branik*“ cikkéből? Az apát úr papi köntöse mögé bújva, kertelve azt felelte, hogy ő nem a „*Branik*“ szerkesztője és ő a „*Branik*“ cikkeit nem felelhet. Én újabb levélben megírtam az apát urnak, hogy paphoz nem illő módon kertet, feleljen hitere: igazat, látott-e engem, láttam-e én őt, mondotta-e nekem vagy rólam, amit a „*Branik*“ hazudott, mert ha igen, más elégtételtvevés vele szembenem nem áll módomban, a bíróság elé állítom.

Vidiczky a *Határőr* feliratával ellátott borítékban küldött express levelemet nem fogadta el és így arra nemis válaszolhatott.

Ehelyütt szólítom fel az apát urat, feleljen nyíltan és igazat, igaz-e, amit a „*Branik*“ neki a szájába adott?

Az apát úr ellenem tanu nem lehetett, isten szolgálja nem hazudhat; — mellettem tanu nem akart lenni.

És csak utóbb tudtam meg, hogy az apát úr *Brankovics* patriárka főintimusa volt és *Perics Jankó*, *Polih Mihály* politikájának és személyének lelkes híve. Így tehát értem.

De az apát ur a bíróság előtt esküt fog tenni, hogy mindent elmond, amit tud és nem hallgat el semmit. Ezt akarom és ezért *Perics Jankó* ellen az ujvidéki kir. törvényszéknél sajtó útján elkövetett rágalmazás és becsület-sértés miatt panaszt teszek.

Mindezekkel alkalmat adok *Perics Jankónak*, hogy bizonyíthassa rágalmait, de egy-

uttal alkalmam nyílik ezáltal nekem is, hogy a rágalmazót megbüntethessem.

Iparkodtam, dacára jogos és indokolt felháborodásomnak, *Perics Jankóval* szemben minden sértő kifejezést mellőzni; tettem pedig ezt azért, mert olyan embert, a ki elégtételt nem ad és nem vesz, — azt méltó nevével megszólítani nem fair dolog.

A *Határőr* olvasóitól pedig bocsánatot kérek, ha saját ügyemmel itt a lap hasábjain foglalkoznom kellett.

Mayer József.

Szerkesztői üzenetek.

K. A. Temerin. Köszönjük szépen, de verset elvből nem közlünk.

Politikai főmunkatárs: Kalmár Antal dr.

Felelős szerkesztő: Mayer József.

Társ szerkesztő: Medvetzky Imre dr.

Nyilt-tér.*)

Minden külön értesítés helyett:

Vig Vilmos

és

Pressburger Hermin

a mai napon egybekeltek.

Ujvidék, 1907. augusztus hó 6-án.

*) E rovatban közöltektől nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Iróasztal,

szolid és olcsó, jól elzárható fiókokkal megvételekre kerestetik a „*Határőr*“ kiadóhivatalában.

Eladó ház és telep.

Bem-utca 13. sz. alatt ház nagy gyümölcsös kerttel eladó, úgyszintén egy szőlőtelep terméssel együtt.

44. 3-1.

T. cz.

Van szerencsém ezennel becses tudomására hozni, hogy az

„ELSŐ MAGYAR

Általános biztosító Társaság“

ujvidéki főügynökségét

átvettem és irodámat *Winkle-féle* palotában megnyitottam.

Társaságunk biztosít tűz, jég, szállítmány és betöréses lopás ellen, továbbá közt életbiztosításokat a legkedvezőbb módozatok szerint.

A midőn szolgálataimat ez irányban felajánlom, kérem, hogy engem becses bizalmával megtisztelni sziveskedjék.

Ujvidék, 1907. augusztus havában.
kiváló tisztelettel

Will Győző

az Első Magyar Általános biztosító Társaság
46. 6-1. főügynöke.

Eladó berendezés

Márvány asztalok, plüshe padok, légszesz-lusterek, jégsekreány, kávéház, cukrászda vagy fodrásztűzlet részére azonnal eladó.

Hahn Sándor,

36. 10-8.

Futaki-u. 13.

5989. szám

1907. tkv.

Árverési hirdetmény.

A titeli királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Krishaber Mór ügyvéd budapesti lakos* végrehajthatónak *Krajnov Pál szablyai lakos* végrehajrást szenvedett ellen 600 korona tőke és járulékaik iránt folytatott végrehajrási ügyében az ujvidéki királyi törvényszék, s a titeli királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság területén a szablyai 1501. számú telekkönyvi betétben *Krajnov Pál* (nős, *Vujkov Miliczával*) nevével felvett az A. I. 1-2 sor 1086. 1087. hrszámu 953 négyszögöl kert a beltelekben, 441. összeírás számú ház s 228 négyszögöl udvar a beltelekben 713 korona, az A. I. 1. sor 4704. hrszámu 1 hold 77 négyszögöl szántó a Sevár dűlőben 376 korona, az A. I. 2. sor 6410. hrszámu 860 négyszögöl szántó a Szari Kukuruzi dűlőben 193 korona, az A. I. 3. sor 6603. hrszámu 1 hold 143 négyszögöl szántó a Martincze dűlőben 391 korona, és az A. I. 4. sor 9122 hrszámu 2 hold 417 négyszögöl szántó a livada dűlőben 658 korona becsáron nyilvános árverés útján el fog adni.

Határnapul az 1907. évi augusztus hó 24. napjának délutáni 3. óraja 3sablya közsed házához kitűzetik, oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alól is el fog adni.

Kikiáltási ár a fenti becsár a melynek 10%-át venni szándékozók készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 333. számú igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

Vevő köteles az árverési vételárat 2 egyenlő részletben és pedig az elsőt 15 nap alatt a másodikat 45 nap alatt az árverés jogerőre emelkedésétől számítva és pedig mindig az árverés napjától számított 5%-os kamatokkal együtt a titeli királyi adóhivatal, mint bírósági letétpénztárnál lefizetni.

Kelt Titelen, 1907. évi május hó 11. napján

A királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál.

Dr. Petrovics,
kir. albiró.

Társalkodónó

kerestetik idősebb hölgyhöz, német nyelv kívántatik, ki franciául is beszél előnyben részesül. Ugyanott 18 darab I. rendű tölgyfából készült kád és 2 1500 literes hordó olcsón eladó.

Vermes Mór,

41. 4-6.

Kenyér-utca 36.

Répa-Mag óvári, obendorfi ekendorgjavított

óriás Duppani zab. Dollár zab, Székely és kora amerikai lófogó tengerik Karós és törpe babok. Gyorsfejlődési Poland china

Magyar-bikák kan-

mala-cok, Pekingi gácsérok. Lámpanélküli költőgépek Pekingi kacsa-, emdei lud-, fehér és fekete Orpington toljásokra előjegyzéseket elfogad

gróf TELEKI ÁRVÉD

drassói uradalmi intézősége. u. p. Koczka.
